

Obsah:

Zjevení – Jen si tak zpívat 2
<i>Zdeněk Šorm</i>
Předsudky? – Do kostela to stačí . . . 3
<i>Barbora Veselá</i>
Co k tomu Bible? 3
<i>Pavel Pokorný</i>
Anketa 4–5
Jsi přece krásný... 7
<i>Pavel Prejda</i>
Okénko: Politika 6
<i>Jan Skála</i>
Film – Věčný svit neposkvrněné mysli 7
<i>Jana Turecká</i>
Povolání – Zdaleka nejde jen o prach... 8
<i>Rozhovor s Ivanou Řihovou</i>
Dělníci víry – OS Neratov 10
<i>Tereza Kellerová</i>
Hudba – Traband: Hyjé! 12
<i>Jakub Skála</i>
Vztahy – Svatba? 13
<i>Jarmila Čierná</i>
Co bylo/Co bude 14–15
EkoKaňon – Bezodkladně bez odpadu 14
<i>Vojtěch Veselý</i>
Z cest – O Indech a jejich zvycích . . 16
<i>Martin Turek</i>
Nápadník – Psaní dopisu 18
<i>Filip Keller</i>
Film – Z minima maximum 19
<i>Miloš Hübner</i>
Kniha – Pí a jeho život 19
<i>Marie Medková</i>
Zprávy – Tedkón atom a co potom? . 20
<i>Petr Pospíšil</i>
Ručně stručně – ... perníček? 21
<i>Jana Titěrová</i>
Zpráva 22-23
<i>kolektiv autorů</i>
Slovníček – Repartice 24
<i>Filip Keller</i>
Písníčka: Otče náš . . . . . 3. str. obálky
<i>Jan Skála</i>

Foto: str.1 – *Dráža Havlíčková*, str.6 – *Zdeněk Šorm*; str.8,9 – archiv muzea, str.10,11 – *Tereza Kellerová a archiv*, str. 15 – *Vojta Veselý*; str. 16-18 – *Martin Turek*; str.20 – *Vilém Černý*; str.21 – *Borek Titěra*

Úvodník Ježíšek s malým já

Luboš Kratochvíl

Narodil se u nás, v zemi pod Řípem a Špilberkem, asi tak před 15 lety, v podstatě v půlce listopadu. Nebylo to ve chlévě, protože skoro všichni ho chtěli mít doma. A tak ho vítali na náměstích a v ulicích, oslavovali v rádiu a chválili i ciziny - to za tak hladký porod.

Přišla s ním i svoboda, pro dnešní patnáctileté tak samozřejmá, a další možnosti, pro dnešní čtyřicetileté v patnácti neslychané. A taky s ním, trhem jedním ušatým, přišel do Československa nějaký Santa Klaus a jemu podobní. Když tu byl rok, začal pomalu likvidovat něco, na co se snad všichni dřív těšili - ježíška s malým já.

Přes své mládí si ho pamatuju, jak chodil vždycky 24. prosince a nosil dárky, z dnešního pohledu skromné. My děti jsme z nich měly radost, že jsme je dostaly. Naši rodiče měli radost, že na ně uspořili peníze a vystáli fronty v hračkářství a textilu.

Jenže brzo nebylo potřeba stát frontu na nic, což je dobře. Ještě později se ale začalo zdát, že nejdůležitější je dostat koncem roku do obchodů co nejvíc lidí, aby se fronty zase začaly tvořit z nedostatku volných pokladen. Skromný ježíšek je fuč a Santa Klaus a spol. zvou k pokladnám rok od roku dřív.

Sedmnáctého listopadu jsem se zčásti náhodou, dílem vlastní blbostí, ocitl v teplé chodbě velkého domu, kterou se valily davy lidí. Nade dveřmi bylo napsáno Nákupní centrum ale postřehl jsem to jen koutkem oka, protože mě ta lidská vlna smetla. Patnáct let po narození trhu jednoho volného, ušatého, lidi zase slavili. Ale v obchodech jich bylo víc než v ulicích. Občas nadávali, že je zase dráž, že je tu v tom šopingpárku moc lidí a blbý zboží. Že před 15 lety nebylo žádné, neřikal nikdo.

Je určitě dobře, že se to tehdy zvrlo. Nevolám po prázdných pultech ani vládě jedné strany. Začíná mi ale chybět ježíšek s malým já. Fakt, že o něm Vánoce přece vůbec nejsou, vydá na samostatný článek.

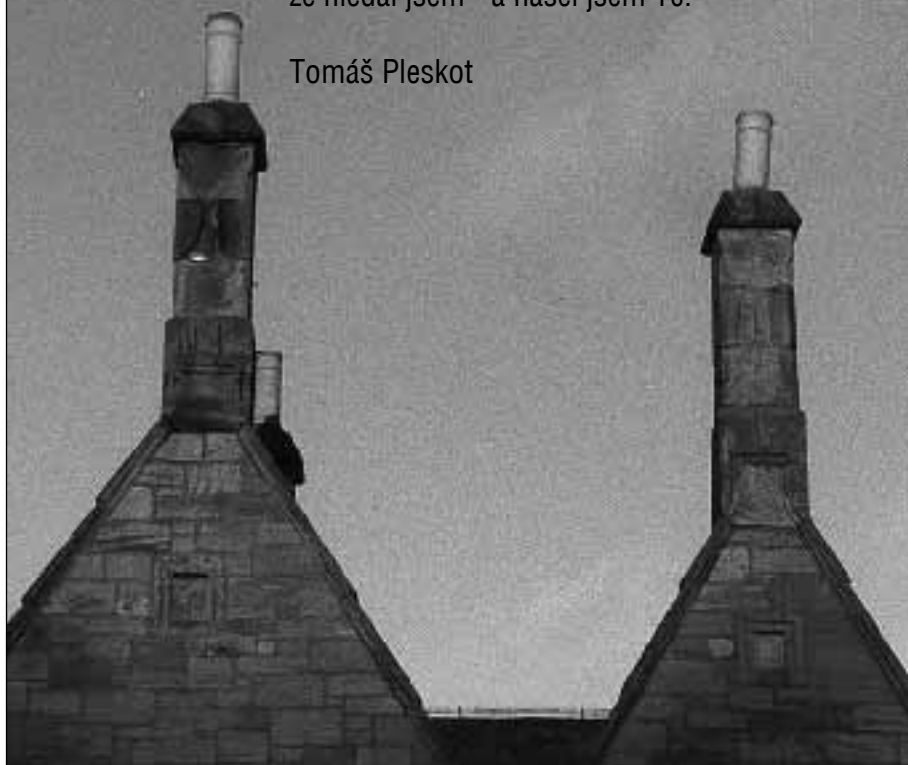
Na rohu ulice

Na rohu ulice
světýlko cigarety
svedlo nás k sobě v onen čas.

Na rohu ulice
protly se naše světy,
dostaly nový, lepší ráz.

Jsem velmi vděčen tomu rohu
a vlastně i té cigaretě,
že jenom mou teď zvat Tě mohu,
že hledal jsem - a našel jsem Tě.

Tomáš Pleskot

A řekl mi: „Nezapečetuj knihu se slovy tohoto prorocství: čas je blízko.

Kdo křivdí, ať křivdí dál, kdo je pošpiněn, ať zůstane ve špině - kdo je spravedlivý, ať zůstane spravedlivý, kdo je svatý, ať setrvá ve svatosti.

Hle, přijdu brzo, a má odplata se mnou; odplatím každému podle toho, jak jednal.

Já jsem Alfa i Omega, první i poslední, počátek i konec.

Blaze těm, kdo si vyprali roucha, a tak mají přístup ke stromu života i do bran města.

Venku zůstanou nečistí, zaklánači, smilníci, vrahové, modláři - každý, kdo si libuje ve lži.

Já, Ježíš, posílám svého posla, aby vám to dosvědčil po všech církvích. Já jsem potomek z rodu Davidova, jasná hvězda jitrní.“

A Duch i nevěsta praví: „Přijď!“ A kdokoli to slyší, ať řekne: „Přijď!“ Kdo žíznil, ať přistoupí; kdo toužil, ať zadarmo nabere vody života.

Zjevení 22, 10 - 17

Zjevení Jen si tak zpívat

Zdeněk Šorm

Končí zase jeden ročník Bratrstva a s ním i naše notování v tom zpěvu o naději neboli v knize Zjevení. A teď tedy co s tou písničkou? Není a nemá to být jen náš osobní poklad nebo skrytý trumf, s kterým se vytasíme, až přijde jeho čas. Nepatří do sejfu, ani do sejfu našeho srdce. Leda by bylo maximálně přístupné. Má znít – otevřeně, zjevně, veřejně, aby si ji mohl každý poslechnout. Její chvíle je právě nyní – v situaci, která vůbec není jasná, kdy se všechno mele, kdy člověk a společenství musí odolávat nejrůznějším tlakům, kdy mohou mnozí nabýt dojmu, že vítězství zla je totální a Bůh se vytratil; zkrátka v situaci, kdy je těžké se orientovat.

Dobře, ale jakou roli má v té situaci vlastně hrát? Čemu má sloužit? Po napomenutí, aby z ní člověk neudělal jenom tajemství pro zasvěcené, jehož čas teprve přijde, následuje jedna z nejzvláštnějších strof téhle písničky: „Kdo křivdí, ať křivdí dál, kdo je pošpiněn, ať zůstane ve špině (v překladu kralkicem: kdo smrdí, smrdí ještě) – kdo je spravedlivý, ať zůstane spravedlivý, kdo je svatý, ať setrvá ve svatosti.“ Znamená to snad, že se nemá nic měnit? Je to výzva ke smíření s daným stavem? Konec světa je blízko, tak si už nehoňte triko?

Rozumím tomu jinak – snad jako povzbuzení k důvěře, že slovo uvedené ve známost je dostatečné. Stačí, abychom je prostě nechali působit. Vykoná to, co je třeba. Bůh jedná skrze toto slovo, které odhaluje pravdu a jeho vůli je právě ta dobrovolnost, kterou moc slova člověku ponechává.

My míváme tendenci užít je jako ospravedlnění pro nějaký další nátlak – ať už pro použití větší síly (posvěcení autority), kterou chceme pravdu prosadit, nebo alespoň pro psychický nátlak (např. pro strašení Božím soudem). Slovo a jeho moc se nám zdají slabé a neúčinné. Ale Bůh jako by nás vybízel: Prostě si jen tak zpívej, svobodně, veřejně, s důvěrou. Nech mé slovo otevřeně znít, uveď je ve známost. To stačí. Důvěřuj, že tak se bude moje vůle dít. Takhle písnička nemá být využita k jinému účelu, dokonce ani ke zdánlivě bohubilé nápravě světa. Nechtěj ji prosadit jinou silou, než tou, kterou ona sama má. Ta svoboda, kterou poskytuje, je mojí vůlí.

Bůh nenutí, neobrací člověka proti jeho vůli, nechává ho jít jeho cestou. V tom probíhá už nyní soud. Jde o to, aby pravda byla zřejmá, o nic víc. Jinak než dobrovolně ji přijmout nelze. Žádný jiný větší nátlak nebude. V této dobrovolnosti se vyvrbí, kdo je kdo. A rozdíl mezi dobrým a zlým je a vyjeví se. Tím si budete jisti. O to se nemusíte bát a není také na vás, abyste ho prosadili. Nemusí mít hned podobu ohnivého jezera. Ačkoli i to ve Zjevení najdeme, nakonec prostě čteme: každý, kdo si libuje ve lži, zůstane venku – ke stromu života a do bran města nebude mít přístup. A co je horší než zjistit, že jsem se s životem, hodným toho jména, definitivně minul. To si na to nebe na zemi radši počkám a budu si přítom s Janem zpívat „Kum - ba - yah“. •

Předsudky?

Do kostela to stačí

Do kostela to stačí

Barbora Veselá

Kostely byly přebohaté. Vzneslé klenby, těžké textilie, obrazy v drahých rámech, zlacené sochy, monstrance, baldachýny, bohaté oltáře, vůně svící, barevné odlesky vitráží, ornamenty... vši tou nádherou, přepychem a uměním byl oslavován Bůh. Jen tím nejlepším, tím nejkrásnějším od nás, od lidí.

Avšak čeho je moc, toho je příliš. Protestanti na to nahlíželi jinak. Unaveni předmětnou bohatostí, která časem stále víc vystavovala na odív dovednost lidských rukou a hlasitě volala, co všechno lidé dokáží svému Bohu vyrobit, koupit a zaplatit, vyhlásili krásu střídmosti. V bílých, čistých kostelích a modlitebnách odpočíval jejich zrak a oni se tak mohli soustředit na svou cestu k Bohu skrze slovo, hudbu a zpěv.

Oslavování a velebení Boha hudbou a zpěvem ve svých střídavých modlitebnách dokázali rozvinout do pěkné košatosti a pestrosti a my dodnes z této tradice čerpáme. Zpíváme, hrajeme a posloucháme Slovo. Na kázání jsme velmi nároční. S oblibou posloucháme vyhlášené kazatele a kvůli nim navštěvujeme sousední sbory. A zpíváme. Zpěvník máme obsáhlý a přibýly i dodatky. Velmi nám záleží také na nadaných varhanicích. Leckde je možno uslyšet mnohé jiné hudební produkce i pěvecké sbory máme.

To, co v kostele posloucháme, je pro nás velmi důležité, ale co s tím, co v kostele vidíme? Jaké je to místo, kde každou neděli před Boha představujeme?

Radikální rozhodnutí našich protestantských předků bylo ryzí a přesvědčivé: na nádheře místa nezáleží, k sejitím nad Slovem poslouží světnice, stodola i palouček. Jistě tenkrát neměli na mysli nezáměr o bohoslužebné prostředí. Bylo prosté proto, že tomu tak chtěli. Zůstal takto zřetelný postoj i nám? Víme, proč to v našem kostele právě takhle vypadá? Kostel je veřejný a každý nový návštěvník je vítán. Jak na něj zapůsobí interiér místa, na který my jsme zvyklí a už o něm ani nepřemýšlíme? Co o nás vypovídá? Jak se v něm sami cítíme? Nebo je to lhotejné? A je to vůbec důležité?

Jsmo stvoření obdařená smysly. Pět nám jich pomáhá poznávat svět, žít, neublížit si, bavit se, radovat se i bát,

Předsudky?

Co k tomu Bible?

Do kostela to stačí

Pavel Pokorný

Lid staré smlouvy, Izrael, věnoval chrámu (a ještě předtím stánku úmluvy) a jeho vybavení značnou pozornost. Hospodin sám ústy Mojžíše přikázal vše zhotovit z vzácných materiálů na vysoké řemeslné a umělecké úrovni (popsáno třeba v Ex 25 – 27). Jeruzalémský chrám byl krásný a jeho zničení je důvodem k pláči (Pl 2,15).

Centrální místo chrámu, jeho krása a dokonalost jsou odkazem k místu, které uprostřed Božího lidu zaujímá Hospodin sám. Proroci nekritizují nádheru chrámu, nýbrž záměnu chrámu za Boha – k čemuž dochází, když lid Boží přestává naslouchat Božímu Slovu a spoléhá na pouhou existenci chrámu a jeho kultický provoz (Jr 7,1-11).

Ježíš navazuje na proroky. Putuje ze vzdálené Galileje do chrámu, aby zde slavil svátky. Vyhání penězomence a prodáváče obětího zvířectva z chrámového nádvoří (L 19,45-46), protože sloužili snadnému a hladkému kultickému chodu, který člověka od setkání s živým Bohem spíše vzdaluje. Ježíš předjímá zkázu chrámu římskými vojsky (L 21,5) a nad městem pláče (L 19,41-44).

Bible se brání pohanskému zbožštění chrámu. Bůh na něj není vázán (Sk 7,48), jeho sídlem je celé nebe i země. Chrámem (příbytkem, svatyní) Božího Duha je člověk (1 K 3,16-17). Bible zároveň lid Boží vybízí, aby si toto vše o Bohu a člověku připomínal společně (Žd 10,25). A když už tak nevšední a krásné věci máme slyšet na společných shromážděních v nějakém baráku (kostele či modlitebně), pak ať je to prostor nevšední a krásný.

Do kostela to stačí

Je pro vás důležité příjemné a vkusné zařízení bohoslužebných prostor?

Emanuel Chmelík
z Chmelnice
katastrofista a deformátor

„Příjemný věci só vždycky důležitý - nédůležitější. Stěně je mně to ale v kostele na hoby, páč postel mně pod kazatelnu nedajó, i když ta moje je vkusná.“ (Otázkou Chmelíkova vkusu se badatelé zabývají již dlouho, doposud však nebyla nalezena uspokojivá odpověď. Prohlásit Chmelíkův prožraný slavník za vkusný zatím nedokázala ani ta nejobskurnější postmoderna. Nezbyvá než konstatovat, že slavný deformátor zde předběhl dobu natolik, že ho i my budeme ještě dlouho dobíhat.)

Barbora Veselá
výtvarnice, 47 let

Působí na mě. A velmi. Nechci se tam cítit jako ve třídě nebo v kulturáku, ale ani příjemné a vkusné to tam být nemusí. Ať je tam cítit posvátno a řád.

Vladimír Hauser
herec Divadla Husa
na provázku, 49 let

V takovém prostředí je mi pochopitelně lépe. Důležitější je ale společenství, atmosféra, dění. Představte si, že vám v luxusní restauraci přinesou studenou přesolenou polívku. Mám rád horkou i v bufetu. A bohoslužby pod širým nebem.

Eva Tkadlečková
t.č. v domácnosti, 25 let

Důležité? Jsem ráda, že si mám kam sednout, a že tam není mínus patnáct. Umarkart, roztržený růžový ubrus a mrtvolky much jsou rušivé. Důležití jsou pro mne ti lidé tam spolu se mnou.

Eva Henychová
zpěvačka, kytaristka,
29 let

Není. Čistá a zcela nezařízená místnost je pro mě dostačujícím místem pro setkání s Bohem.

Raduza
zpěvačka, skladatelka,
textařka, 30 let

V hezkém prostředí se člověk dobře cítí, to platí pro bohoslužebné prostory dvojnásob.

Joel Ruml
synodní senior ČCE,
51 let

Kázal jsem už v mnoha prostorách, taktéž i venku; vše mělo kouzlo a zvěst (snad) zněla, víceméně bez ohledu na prostředí. Ty, co se přijdó jen „podívat“, může příjemné a vkusné zařízení oslovit, nebo podnítit. Neuklizené a zanedbané odradit. Zdůrazňuji slůvko „může“. Pro mě to není prvořadé, ale mj. i vypovídající o těch, komu takový prostor patří.

Do kostela to stačí

Je pro vás důležité příjemné a vkusné zařízení bohoslužebných prostor?

Bohdan Pivoňka
evangelický farář,
hlavní kaplan Věžeňské
služby ČR, 63 let

Strašně moc; čas tolerančních stodol se dle mého názoru dávno přežil a snad se k nim až tak moc ve spirále vývoje nepřiblížíme. Vída strohé prostředí jedné evangelické modlitebny prohlásil přivolaný architekt: „To musejí mít lidi děsně pevnou víru, že v takovém prostoru vydrží“.

Jonáš Hájek
student teologie, 20 let

Samozřejmě ano. Stejně důležité také je, aby byl vkusný i projev řečníků, hudba, co se hraje, píseň, co se zpívá, i to, co se za stolem Páně děje. Dnes máme možnost konzultací s dobrými výtvarníky, hudebníky a režiséry, není tedy důvod být nevkusní.

Jan Hanák
kněz, novinář, kaplan,
30 let

Rozhodně to pro mě důležité je, i když ne nutné. Naši předkové říkali, že do kostela patří jen to nejlepší a vyjadřovali tak svou úctu k Hospodinu. Mnohem důležitější než vkus jsou ale lidé. Nepříliš podařená kytky, udělaná někým s láskou, je mnohem krásnější, než sebevypařenější ikebana z květinářství.

A co vy na to:

- Rozhodně to má vliv na vnímání bohoslužeb. Domácí prostředí umožňuje lépe vnímat bohoslužby, bohužel se v něm i lépe spí. Strohé, chladné prostředí většinou člověku nedovolí usnout, ale člověk má zase problém nezmrznout a nevnímá kázání. Lze tedy říct, že kázání nevnímá nehledě na prostředí. Vkusné zařízení není to nejdůležitější.
- **Je důležité. Zařízení by mělo být prosté, účelné a vkusné. Záleží spíše na vnitřním sladění prostoru než na materiálech, tvarech, apod.**
- Záleží na tom velice, protože všechno kolem člověka na něj působí a ovlivňuje to jeho pohodlí a tím pádem vnímání.
- **Ano, pro mě to důležité je. Myslím, že je to i určitá prezentace církve a doby, kdy evangelické kostely byly jen holé stěny a kazatelna, minuly. Takže příjemné a vkusné zařízení bohoslužebných prostor jistě není na škodu.**
- Není, protože hlavní věcí je obsah a náplň bohoslužeb.
- **Kostely jsou podle mne zařízeny hodně nepohodlně – tvrdé lavice, zima, sešlapaný koberec... nechápu, proč by měl být kostel zařízen nepohodlně, když se v něm máme cítit dobře.**
- Chybí mi kostel, máme totiž jen modlitebnu. Modlitebna je plná tvrdých lavic. Když už modlitebna, tak bez lavic, které mají symbolizovat kostel, ale se židlemi...
- **Když je dobrý farář, tak to může být kdekoli (mělo by být dobré i kázání). Neškodilo by, aby byli i dobře naladěný lidé v té místnosti, kde se budou scházet.**
- Ano, jinak se necítím dobře. Stejně jako se necítím dobře, když to mám doma hnusné. Katolíci se při blběm kázání mají aspoň na co dívat.
- **Důležitější je náplň a délka bohoslužeb, ale příjemné prostředí napomáhá celkovému dojmu. Přehnané, stejně jako nízké pohodlí, odvádí pozornost.**
- Nějak zvlášť mi na prostředí nezáleží. Ale uvědomuji si, že prosvětlené prostory ve mně navozují pocity, že Bůh je mezi námi. A můžu se lépe soustředit na kázání.
- **Je mi to jedno. Hlavně, aby tam nebyl smrad a zima.**
- Je mi to jedno, ale kdybychom měli každý vyhříváný gauč či vodní postel, nevidilo by to. Nebo hezky vymalovaný kostel s motivy, které se každé roční období mění, bylo by to hezké.
- **Ano, protože když je pro mě příjemné prostředí, tak se do něj ráda vracím.**

Jan
Skála

Politika je boj o moc a střet zájmů. Budme realisty, je to tvrdý boj a tvrdý střet. Moc je ovšem potřebná a dobrá. Moc chceme mít. Rozhodně je lepší mít moc než bezmoc či nemoc.

Politika je taky výkon moci, vládnutí, tedy reprezentace a rozhodování. Samotná moc je samozřejmě málo. Musí se opírat o principy (mravní, náboženské, filosofické, právní a tak). Tady už jsou ideály namísto. Mocní nerepresentují jen lid, ale také ty základní principy, které utvářejí společnost a které společnost vyznává, dnes především právo, svobodu a rovnost (ve středověku monarcha reprezentoval Boha a princip poslušnosti církvi, nebo taky neposlušnosti). Víme, že naši představitelé reprezentují i některé naše špatné vlastnosti. Aby byla moc dobrá, musí se jí užívat k dobrému.

Je příjemné, že se politikou často ani nemusíme zabývat, že tam nahoře jsou ti, kteří za nás přebírají povinnost se mezi sebou přít a hádat, i odpovědnost, která z toho vyplývá. Kdo by třeba o Vánocích pomyslel na politiku? To už by se muselo dít něco opravdu závažného.

Politiku ale můžeme chápat i v širším smyslu jako veřejný, společenský život každého z nás. A tady máme moc a možnosti všichni, i kdybychom byli nemocní či jinak bezmocní.

Nevím, jak vy, ale já mám politiku docela rád.

žasnout... Dostali jsme je k užívání. Přinášejí podněty našemu nitru, ovlivňují naše pocity a nálady. A sbíráme zkušenosti. Cítíme průvan a napadne nás, že je někde otevřené okno. Vidíme letět hejno havranů a dojde nám, že se přiblížila zima. I abstrakce jsme schopni. Varhanní hudba nás neomylně naladí duchovně. Vůně jehličí, záře prskavky a v duchu si zanotujeme koledu. Omamná vůně lilii připomene líbeznou tvář panenky Marie. Katoličtí bratři možná mysleli na všechny smysly, když do rukou vložili růženec.

My evangelíci mnohdy nahodile a mimoděk ovlivňujeme své duchovní prožívání výrazem vlastních bohoslužebných prostorů. Linoleum na podlaze připomene čekárnu, záclonky na oknech kuchyň, vypalované verše do překližky skautskou klubovnu...

Velmi záleží na tom, co máme kolem sebe a necháme na sebe působit. Pánu Bohu je to možná jedno, ale my si tím cestu k němu děláme obtížnou a plnou překážek. V našich evangelických modlitebnách nás neruší obrazy svatých a přepych, často však ledabylost a nezáměr brzdi naši přímou cestu k Bohu.

Poutavých a vkusných interiérů dnes navštěvujeme dost. Zařízení obchodů, kin, klubů, pohostinství a úřadů chce být módní, chce překvapit a bavit nás. V kostele však hledáme něco jiného. Nic omračujícího. Tichost a důvěru, klid ale i trvalou bdělost, povznášení, jasnost a bdělost mysli i spočinutí ve spolehnutí. To všechno protestantsky úspornými prostředky. Má to být prostor jiný, výjimečný, oddělený, jakoby mimo čas a prostor. Má nám pomáhat při našich duchovních hledáních. •

Jsi přece krásný...

Do kostela to stačí

Pavel Prejda

Hospodine,
svatý a dobrý Bože,
Krásno našeho života!

Odpust upjatost našich myslí.
Domníváme se, že slova o Tobě všechno vypoví.
Musíš se nám smát.

Odpust strohost našich modliteben.
Myslíme si, že prázdné zdi, staré židle a vybledlé
záclony nás Tobě přiblíží.

Vymlouváme se na prostotu a jednoduchost naší
tradice.

Svou pozornost prý tak upínáme jen na Tebe
a nechceme se rozptylovat.

Odpust neútlunost našich kostelů.
Zašlé omítky, roztřepené ubrusy a léta neleštěné
dlaždice

vypovídají spíše o nás, než o Tobě.

A mnohdy přitom stačí jen málo
a chrám Páně se stane domovem těž člověku.

Odpust syrovost našich far.
Svých domů si hledíme více, než místa, kde
se setkáváme s Tebou.

Špinavé záchody, zaprášená okna, skladiště
v kanceláři.

Jsmo příliš zaměstnáni starostmi o Tvou církev,
než abychom se právě tímhle zdržovali.

Odpust
všechnu ponorost, nevládnost, kyčovitost, lacinou
všednost.

Ty šedivé okamžiky
kdy na Tobě chceme za každou cenu šetřit.

Bože,
Jsi přece krásný
a v kráse promlouváš.
Nebo ne?

Věčný svit
neposkvřené
mysli

Jana Turecká

Všichni jsme na to už nejspíš někdy pomysleli: udělat tenkrát to a ono jinak, všechno by teď bylo lepší. Moci se tak vrátit do minulosti a napravit to, o čem dnes víme, že to byla chyba. Nejednou cítíme, jak nás naše paměť dokáže obtěžovat, když už se zdálo, že jsme spálili všechny mosty.

Stejně se cítí i hrdinové našeho příběhu. Mezi Joelem a Clementine to skrýje, procházejí krizí, rozchází se. Není to ale jen tak, udělat za vším tlustou čáru a jít dál. Clementine se rozhodne pro radikální krok a nechá si vzpomínky na Joela vymazat z paměti. Ten, když se to dozví, zoufale svou (bývalou) přítelkyni následuje. Jak však Joel (a divák s ním) sleduje své vzpomínky proti proudu času, zjišťuje s hrůzou, že zdaleka ne všech vzpomínek by se chtěl zbavit. Vymazávání však již začalo, vlak je rozjetý.

Jak fascinující je prožívat znovu lásku, která poklouzla mezi prsty? Je možné ji dohonit a donést zpět? Film Věčný svit neposkvřené mysli nám ukáže, kolik krásného se skrývá v našich vzpomínkách, jaké bohatství navzájem sdílíme, a že ani ztráta poměti nedokáže oddělit ty, kteří už jednou byli pevně spjati. Upozornění: film nezačíná na začátku.

Zdaleka nejde jen o prach na exponátech

Rozhovor s PhDr. Ivanou Řihovou – ředitelkou muzea

ptala se Eva Tkadlečková

Hrady, zámky, galerie a muzea většinou vnímáme hlavně o prázdninách a o volných dnech. Vnímáme je jako zdařile provedené dílo, které má své tvůrce v anonymitě. Víme, že mají v pondělí zavřeno, víme také, že přes zimu není otevírací doba tak dlouhá jako v létě. Co všechno je potřeba udělat, kolik rukou a nápadů je třeba, abychom mohli chodit do muzeí za vzděláním a zábavou? Na to vše se ptáme ředitelky Muzea středního Pootaví ve Strakonících.

Strakonický hradní komplex

Jaké musí mít člověk vzdělání, aby se stal vedoucím muzea?

Dnes jsou ve většině muzeí a galerií ředitelé s VŠ vzděláním, a to různého zaměření. Nejvíce kolegů je absolventy filozofických

fakult, ale mám i kolegy ředitele ekonomy, právníky či bývalé učitele. Prvotní vzdělání je samozřejmě důležitou součástí naší práce, ale není rozhodně samonosné. Musí být spojeno s láskou k profesi, zápaem, flexibilitou a obrovskou chutí do práce. A navíc v dnešní době je nutné se vzdělávat stále. Jezdíme proto na nejrůznější semináře, školení či kolokvia. Po roce 1990 byla navíc navázána spolupráce s mnoha muzei v ostatních zemích Evropy, což umožňuje nejen výměnu zkušeností, ale současně i čerpání nových znalostí, které pak můžete uplatnit ve své práci.

Já sama jsem absolventkou filozofické fakulty a pro studium jsem si vybrala obor, který jsem měla velmi ráda již na základní škole – dějepis. Mou touhou tehdy bylo stát se kastelánkou na hradě a doprovázet turisty. Na vysoké škole jsem se již zaměřovala spíše na novější dějiny – 19. a 20. století. O něco později měl být mým cílem archiv – v okresním archivu měli plný stav pracovníků, za to se však uvolnilo místo historika v Muzeu středního Pootaví, kam jsem 1. září 1982 také nastoupila. A mohu zodpovědně říci, že tohoto kroku jsem za uplynulá léta nikdy nelitovala.

Co vlastně dělá muzejní pracovník? O oprávnění exponátů to pravděpodobně není.

Muzejní pracovník v menších muzeích, jako je strakonické, musí být takový Ferda mravenec – práce všeho druhu. Kromě odborné způsobilosti a znalostí ze svého oboru, musí umět vzít i za manuální práci, když je třeba stěhovat, tak se mění ve stěhováka, přijede-li návštěva se zahraničí, musí umět vystoupit, erudovaně ji provést expozicemi, a to nejen v českém jazyce. V neposlední řadě musí být muzejní pracovník flexibilní a kreativní, aby mohl pohotově reagovat na všechny změny, které tato práce přináší.

Například ve strakonickém muzeu je deset

stálých zaměstnanců, spravujeme sbírkový fond, který čítá na 65.000 předmětů a knihovnu s cca 8.000 odbornými svazky. Provoz pro návštěvníky zajišťujeme ve třech samostatných okruzích (expoziční muzea v hradním paláci, kapitulní síň + ambít a Zámecká galerie). Bývalá komenda řádu maltézských rytířů a Zámecká galerie je provozována 8 měsíců v roce, expoziční muzea 6 měsíců v roce. V rozsáhlém hradním komplexu obhospodařujeme muzeum cca 2.000 m², kromě toho spravuje velkou část budovy v Husově ulici, kde má své depozitáře.

Dudácký soubor

Co všechno Muzeum středního Pootaví připravuje, jaké jsou aktivity muzea?

Je toho mnoho, ale alespoň povšechně a stručně. Naše muzeum má své odborníky v oblasti archeologie, etnografie, novějších dějin a výtvarného umění. Kromě toho má svou knihovnici, ekonomku a průvodkyni. Ročně připravujeme 18-20 různých výstav, organizujeme velké a náročné akce typu Rekonstrukce bitvy na Slivici a jízda historických vozidel po demarkační linii, středověké slavnosti Rumpálování, Běh Terryho Foxe, zábavné dopoledne pro děti, na konci školního roku Strašidla na hradě, adventní trhy uměleckých řemesel, koncerty vážné hudby, přednášky a další různé soutěže a programy. Celkově se jedná o desítky akcí ročně. K nim je nutné dodat, že většinu rekvizit si vyrábíme sami, stejně tak i propagační materiály. V současné době jsme se pustili do budování filmového archivu města a archivu pro náš strakonický fenomén dudáctví. Zahájili jsme komponované pořady Strakonice v proměnách času, kde již uplatňujeme získaný filmový a zvukový materiál.

Množství akcí odpovídá i návštěvnost strakonického muzea, která se pohybuje kolem 45.000 návštěvníků ročně.

Skrty pro návštěvníky zůstává práce se sbírkovými předměty v depozitářích. Musí se pravidelně ošetřovat, konzervovat, provádět jejich inventarizace. Nové přírůstky (cca 250 ks za rok) je nutné řádně zaevidovat, zpracovat k nim náležitou dokumentaci. Ukrytá je před návštěvníky i technická správa a zabezpečení muzea a depozitářů.

Snad ani nemusím dodávat, že práce v muzeu je práce celodenní, především však po odpolednách a večerech, víkendech a svátcích, kdy zajišťujeme provoz. Nejrůznější myšlenky a nápady k vám přicházejí třeba i o dovolené nebo když usínáte.

Kdo financuje provoz strakonického muzea a muzeí obecně?

Strakonické muzeum je příspěvkovou organizací zřizovanou Jihočeským krajem. Naše financování se skládá z několika zdrojů. Dostáváme příspěvek od zřizovatele, dále drobné příspěvky na jednotlivé akce od města Strakonice, zapojujeme se do různých grantů vyhlašovaných ministerstvem kultury, Jihočeským krajem i městem Strakonice. Nedílnou součástí našeho rozpočtu jsou i vlastní příjmy, a to ze vstupného, prodeje a další hospodářské činnosti. Důležitou položku tvoří i finanční příspěvky od různých sponzorů.

Máte nějaký oblíbený exponát? Jaké jsou NEJ ve vašem muzeu?

Mým oblíbeným exponátem je maltézské dělo potopené roku 1522 při obléhání ostrova Rhodu Turky.

Každé muzeum má své nejstarší, nejmenší či největší předměty. Já bych řekla, že strakonické muzeum má tři naprosto ojedinělé expozice v ČR: expozici Dudy a dudáci, expozici výroby fezů, motocyklů a zbraní ČZ. Také náš dudácký archiv by se postupně měl stát jediným archívem svého druhu v ČR. Nespornou výhodou z hlediska zajímavosti je i umístění muzea v areálu Národní kulturní památka – strakonický hrad, který patří mezi nejrozsáhlejší středověké hradní komplexy v České republice.

Děkuji za rozhovor.

Občanské sdružení Neratov

Rozhovor s Ludvíkem Klimešem, pracovníkem OS Neratov

ptala se Tereza Kellerová

Osada Neratov se nachází nedaleko Bartošovic a Kunvaldu v Orlických horách na hranicích s Polskem. Přijížděli jsme sem podzimní mlhou, která postupně mizela, a hlavní dominantou Neratova – kostel Panny Marie Nanebevzaté – už byla plně ve slunci.

HISTORIE

Neratov je známým poutním místem od 60. let 17. století. Barokní kostel – dominantou obce – byl vystavěn v letech 1723-33 pravděpodobně podle plánů G. B. Alliprandiho. Po 2. světové válce obec postihly dvě tragické události. 10. května 1945 kostel po zásahu střelou z pancéřové pěsti Rudé armády vyhořel. Hned začaly snahy po opravě památky. Ty však byly přerušeny odsunem německých obyvatel. Z vesnice, kde žilo okolo 1200 obyvatel, se rázem stala pustina; z domů se staly rekreační chalupy a stálých obyvatel zbylo jen pár. I přes další snahy zachránit kostel se v roce 1957 zřítily klenby, v roce 1973 pak byl vydán demoliční výměr. K demolici však nedošlo díky nedostatku peněz. Tak zde

Původní stav kostela v roce 1940

zůstaly stát obvodové zdi velkého chrámu plné sutin – v téměř vyhlazené obci. Od roku 1992 zde působí občanské sdružení Neratov, žije tu nyní asi 40 lidí.

Aktuální stav

O občanském sdružení Neratov jsem si povídala s jeho pracovníkem panem Klimešem.

Kde je počátek obnovy Neratova?

Po odsunu německých obyvatel v roce 1946 se tu z toho stala pustina. Devastace, zloba a nenávisť, která tu začala rozbořením kostela v roce 1945, pak pokračovala v různých formách až do listopadu 1989. Po něm sem přišel otec Suchár s několika nadšenci. Otec Suchár před tím působil v Rokytnici na faře, o tomhle kostele věděl a předsevzal si, že by ho chtěl obnovit. Rozhodl se nejenom pro záchranu kostela, ale i k tomu, že by chtěl vrátit plnohodnotný život do celé obce.

V roce 1990 se pod jeho vedením konaly první poutní slavnosti – ještě před kostelem, protože vevnitř byly 3 metry sutin. Ale příští rok se sem sjeli všichni, kdo měli ruce a nohy, a ještě v noci před poutí vyklízeli, takže slavnosti v roce 1991 už byly vevnitř.

Pod lešením - září 2003

Jaká je hlavní myšlenka vašeho sdružení?

Jsou to dva pilíře činnosti: obnova poutního místa smíření (to smíření nevidíme jen ve vztahu k bývalým Němcům, kteří tady žili, ale i ve smíření konfesí, všech lidí dobré vůle); chceme, aby Neratov byl vpředu a ukazoval cestu k novému způsobu života a to jak po té stránce duchovní, tak i po stránce materiální. Jde o sociální služby i získávání pracovních příležitostí. Konečným cílem je návrat plnohodnotného života do této vysídlené pohraniční oblasti.

Jaké jsou jednotlivé směry vaší práce?

Jedním z cílů je podpora pěstounských rodin. Dvě rodiny sem přišly hned na počátku s panem farářem Suchárem. Těší nás, že děti, které již vyrostly a odešly z pěstounských rodin, se sem zase vracejí. Takže tu máme i mladou generaci a to je pro nás potvrzením, že ti, kteří to tu znají, se vracejí, pomáhají. Je to signál do budoucna, že to bude mít kdo převzít.

Staráme se o klienty s lehkým mentálním postižením. Přišli většinou z dětských domovů, kde byli do 18ti let. Neměli pracovní návyky, neuměli si po sobě uklízet, hospodařit s penězi. Pokoušíme se, aby tady žili rodinným životem, vytvářejí pracovní skupiny, mají vyučování, výtvarné dílny, podílejí se na běžném provozu. Pomáhají jim s tím asistenti. Dostavujeme teď nový domek, který by měl umožnit zvýšit počet současných 14 klientů asi na 30. Projekt se jmenuje „Domov“. Stali jsme se součástí sociální sítě královéhradeckého kraje, který nás v tom podporuje, protože jinak nemá moc možností chráněného bydlení, takového, jaké děláme tady. Máme tu určitý řád, nikdo tu nemůže být pod vlivem alkoholu,

drog, musí pracovat. Musíme hledat cesty, jak skloubit soužití klientů a pěstounských rodin.

Provozujeme farmu, kde pracují odborníci spolu s klienty s mentálním postižením a s jejich asistenty.

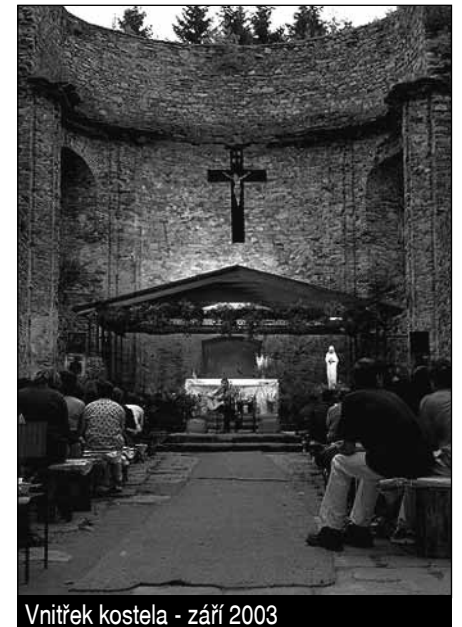
Staráme se o obnovu poutního místa. Od roku 2002 jsme v programu záchranu architektonického dědictví, doufáme, že tato podpora ministerstva kultury bude pokračovat.

Jak obnova probíhá?

Byla dokončena oprava průčelí, včetně kopie původních hodin, jsou zpevněné římsy, nově vyzděné oblouky... Zvažujeme, zda sem vrátit něco podobného původnímu zastřešení nebo dát zastřešení průhledné. Nechceme sem vracet původní zařízení. Chceme, aby to byl prostor, kde budou i bohoslužby i přednášky a výstavy, prostě prostor pro všechny.

Co se v kostele koná?

V neděli je mše svatá buď ve hřbitovní kapli nebo v kostele. V srpnu jsou tu poutní slavnosti, které mají náplň duchovní i kulturní – divadlo, koncerty, bohoslužby, přednášky. Bylo tu setkání před vstupem do EU s panem biskupem Dukou o duchovních aspektech sjednocené Evropy.

Vnitřek kostela - září 2003

Konají se tu noční mše na Boží hod vánoční, Nový rok, obřady Bílé soboty.

10. května příštího roku uplyne 60 let od vypálení kostela, máme připravený projekt „Neratov - jeho zkáza a obnova“, chceme mít program, který se bude týkat nejenom kostela, ale celých Orlických hor.

Jakou cítíte podporu v obci?

Snažíme se rekreantům i obyvatelům vycházet vstříc a nabízet jim služby, které potřebují, proto je ten vztah docela dobrý, samozřejmě, že naše klienty někdo přijme, někdo nepřijme, ale tak je to všude. Nabízíme mulčování louky, sekání, úklid, provozujeme obchod. Budujeme tu kanalizaci a vodovod za přispění fondu životního prostředí, který bude i pro rekreanty.

Jak vy jste se sem dostal?

S rodinami, které tu teď jsou, jsme se znali a jezdili s nimi sem poblíž na chalupu. Pan farář Suchár je pak oslovil a oni sem s ním šli. Když jsem šel do důchodu, tak jsem nabídl, že tu budu dělat, co bude třeba. Píšu granty, připravuji podklady pro územní rozhodnutí, pro stavební povolení, ...

Co vás v té práci nejvíc trápí?

Dělá se tu spousta nových věcí, někdy se to všechno nakupí, člověka to zahltlí, pak si musí někde sednout a říct si, proč jsem tady, co chci, rekapitulovat a zase jít dál.

Děkuji.

Po příjemném povídání jsme s panem Klimešem vypili čaj, který nám uvařily klientky domova, obdivovali jsme vkusné zařízení, obrazy malované jednou z klientek a vyšívané ubrusy další. Cítili jsme milé přijetí. Nakoupili jsme v obchodě a odjžděli s pocitem obdivu k lidem, kteří odešli na téměř pusté místo, kde se snaží doslova z ruin budovat místo spočívání, meditace, soužití, domova a přijetí. Jistě je to velmi náročná práce, ale že má smysl, bylo vidět jak na tvářích klientek, se kterými jsme se setkali, tak v místě kostela, kde jsem - v tom raněném a zároveň obnovovaném prostoru - prožívala pocit spojení s historií, lidmi a potřebností. Myšlenka obnovy a oživení mne velmi oslovila.

Můžete si otevřít stránky www.neratov.cz.

Hudba Traband: Hyjé!

Jakub Skála

Na novém albu pražské skupiny zaujme na první poslech především jeho pestrost. Oproti dva roky staré desce Road movie ustoupil Traband od stylu taneční balkánské dechovky (tzv. dechno) a vrátil se k folkovějším písničkám ovlivněným lidovou muzikou nejrůznějších kultur a koutů světa. Slyšíme zde např. židovský klezmer (Černej pasažér), hudbu latinské Ameriky (Nemám rád trpaslíky, Ve zlatém kočáře) nebo Orientu (Zloděj a dezertér). Písničky Ve zlatém kočáře a Lovci lebek jsou takřka rockové, Krasojezdce jako by napsal Jarek Nohavica. Jediným klasickým „dechnem“ je svižný song V Babylůně.

Autorem písní je kapelník Jarda Svoboda, v jehož textech vidím nejzřetelnější krok dopředu. Opět se v nich objevují zajímavé postavičky z okraje společnosti, ztracenci a zatracenci (Černej pasažér, V Babylůně, Zloděj a dezertér), jejich osudy jsou však vyjádřeny citlivěji a niterněji. Moje minulost se na mě sklebi/a srdce bolí když se vzpomenu/že stromy který měly dorůst k nebi/tu leží vyvrácený z kořenů zní v Černém pasažérovi. Četné jsou také křesťanské motivy (Lano, co k nebi nás poutá, Marie!, Zloděj a dezertér, O malém rytíři, Lovci lebek), připomínající křesťanskou kapelu Otcovy děti, která Trabandu předcházela. Např. Lano, co k nebi nás poutá je hospodskou námořnickou odrhovačkou a zároveň příběhem o povolání celníka Matouše. Ve Svobodomyšlném krylovském protestsongu Vraťte mi mou hlavu zase slyšíme dvojpičkázní lásky.

Deska obsahuje také klip k písni Černej pasažér, kde si zahrál Vladimír Javorský, video z koncertu v pražském klubu Dobeška a báseň v morseovce od Tomáše Lébla.

Hyjé! je podle mého soudu dosud nejlepším albem skupiny Traband, takže rozhodně stojí za to si ho koupit, strčit doma do věže a v klidu poslouchat.

Vztahy

Svatba?

V poslední době je čím dál častější, že spolu lidé žijí jako manželé, ale nesezdaní. Jaký je vedle tohoto modelu význam a výhoda svatby - veřejného prohlášení - a skutečného manželství?

Jarmila Čierná, psycholožka, vedoucí SOS centra Diakonie

Tento článek dopisují za teplého podzimního dne, kdy se v mém okolí se svatbami „roztrhl pytel“. Jen v okruhu svých známých jsem napočítala, že si v zářijových dnech řeklo své „ano“ společnému životu a složilo manželský slib pět párů. Jeden z nich měl civilní svatbu, ostatní byly církevní. Když jsem se jednoho z ženichů tak trochu provokativně zeptala, překvapila jsem ho - řekl mi, že tak to má být, tradice se ctí, veřejně vyslovený závazek je něčím víc.

Kladete si vůbec někdy otázku, jestli má sňatek v dnešní době ještě nějaký smysl? Otázka má své opodstatnění i oprávnění. Je nového data. Ještě před 50 lety by ji vyslovila možná jen některá nekonformní dvojice. Jenže v současné společnosti přibývá „nesezdaných soužití“. Takto odborníci z oborů sociologie a demografie pojmenovávají situaci, kdy spolu žijí muž a žena, aniž by uzavřeli sňatek. Tato forma soužití je na rozdíl od dřívějších dob nejen tolerována, ale stále větším počtem mladých dvojic i praktikována. A to – někdy před svatbou - i páry křesťanů.

Tento společenský trend vysvětluje řada faktorů. Je považován za reakci na nestabilitu manželství, o níž svědčí vysoká míra rozvodovosti. Jistě každý čtenář našeho časopisu zná ze svého okolí ne jednu rodinu, kde se manželé rozvedli.

Nejen rozvody ale vedou lidi k tomu, že místo manželství volí jiné formy soužití. Důvodů je celá řada. Třeba: proměna života v rodině; vzdělanost a zaměstnanost žen; méně dětí v rodinách.

Manželství se proměňuje již přibližně od poloviny minulého století. Přestalo plnit svou, dříve prvořadou, ekonomickou funkci – tzn. ekonomické zajištění. Na významu začaly nabývat citové a sociální potřeby – vzájemnost dvou milujících se lidí, jejich láska, poskytování opory, vytváření bezpečného domova pro výchovu dětí, společné trávení volného času. Při menším počtu dětí dostával větší význam život v páru a vzájemné porozumění. Oba v páru, dnes ve větší míře než dříve, chtějí být spolu jen potud, pokud si budou rozumět.

Ptala jsem se těch dvojic, které se rozhodly pro svatbu, i těch, které spolu žijí nesezdané. Na obou stranách slyším některé stejné argumenty.

Ti, kteří se vzali, spatřují ve sňatku výraz své vzájemné lásky, plně odevzdání se tomu, koho milují. Svatební obřad považují za oslavu toho, že se oddali jeden druhému, svatba je stvrzení toho, že to spolu myslí vážně a na celý život.

Ti, kteří spolu žijí nesezdaní, argumentují tím, že jejich soužití je výrazem vzájemné lásky, plného odevzdání se tomu, koho milují. Někteří z nich svatbu odkládají, buď na dobu, kdy dostudují, nebo až žena otěhotní, takže někteří nejsou proti svatbě. Druhá skupina ale se svatbou nepočítá, „nepotřebuje papír“ k tomu, aby žila se svým milovaným/milovanou.

Realita rodinného života skutečně oprávněně uvádí v pochybnost to, zda se lidé mají brát. Nicméně literatura i mnohé dvojice popisují pozitivní stránky veřejného vyslovení vzájemného závazku – manželského slibu a svatebního rituálu. Dojde jim k jasněmu oddělení předmanželského života od manželského, svatební den je událostí, ke které se lidé mohou vrátit v dobách dobrých, i tehdy, kdy je jim spolu těžko a kdy si potřebují připomenout, že si řekli ano, že jejich společný život má určitý řád a pravidla, dokonce chráněná právním systémem. Právě to je ovšem odmítáno těmi, pro koho jsou právní normy příliš svazuující (např. právě v situaci rozchodu - rozvodu).

Svatba je oslavou zahájení společného života, založení nové rodiny. A to je událost, která za slavení stojí. Je prosbou o Boží požehnání pro společný život. Je mezníkem, jasným a zřetelným. Je výrazem vážnosti rozhodnutí. Křesťanské dvojice touží vyslovit manželský slib na církevní půdě, uprostřed svých bratří a sester. (Ani nevíte, jak to bylo dříve, před změnou občanského zákoníku, zmatečně – mít občanský sňatek a pak ještě církevní obřad.)

Ovšem, že svatba nikoho neuchrání před neshodami s životním partnerem, nespokojeným životem a krizemi lásky. Je ale signálem, že s tímto člověkem, kterého si beru, chci nést dobré i zlé.

Co bylo

• PRAHA – Asi 7 stovek studentů 16. listopadu zklamaně přešlapávalo před filozofickou fakultou na Palachově náměstí v Praze. Přišli sem sice předstihem, ale aula, kde vystoupil bývalý prezident Václav Havel, byla již beznadějně přeplněna. Dovnitř se ale vešlo jen asi 500 mladých. Havel tam přišel diskutovat u příležitosti 15. výročí sametové revoluce.

• Den boje studentů a za demokracii si věřící v Hradci Králové připomněli ekumenickou bohoslužbou. Promluvil k nim pražský biskup, bývalý disident a mluvčí Charty 77 a Občanského fóra Václav Malý. Na 17. listopad vzpomíná jako na významný předěl ve společnosti. Biskupa však překvapuje, že si mnoho lidí života v demokracii vůbec neváží.

• I na jinde si lidé připomínali 15 let od pádu komunismu. Např. v evangelické modlitebně v Hronově se konalo hodi-nové štafetové čtení z Černé knihy komunismu. Navíc byl odhalen pomník Obětem komunismu. Vzniku pomníku pomohla veřejná sbírka.

• Tradiční čajový večírek pořádala mládež v Závřevicích v neděli 21. listopadu. Kromě podávání mnoha druhů čajů a zhlédnutí pantomimické show se návštěvníci díky divadelnímu představení Afrika, dozvěděli, jak naučit domorodce 11. příkázání (Nesíš bližního svého!)

• Podzimní volejbalový turnaj v Noslavi/Židlochovicích se konal 27. listopadu 2004

Ekokaňon

Bezodkladně bez odpadu

Vojtěch Veselý

Vznik země před 4,5 mld. let se nazývá *kosmická recyklace*. Nepoužitelné se začalo hodit. První odpad v dnešním smyslu byl – nepřekvapivě – biologický a před cca miliardou let jej vytvořil mladičký jednobuněčný organizmus. Literárně tak recyklace předběhla produkci odpadu o půl druhé miliardy let. A první lidský odpad? Střepy a kosti. Jejich objev vždy navodí archeologům pocit uspokojení. Jakpak by ne, když odpadky jsou to jediné, co nám naši praprapředci nechali. Pointou článku by pak mohl být postesk, že naše potomky bude opět zajímat hlavně náš odpad, buď důmyslně ukrytý (skládky a úložiště) nebo nenápadně roztroušený (popílek a emise).

Již za středověku platila rovnice: čím více odpadu, tím méně lidí vinou epidemií přežilo. Kdy bude počet lidí znovu regulován zbytky své produkce, záleží nyní na tom, zda se budeme věnovat důkladnému využití toho, co již jednou máme. Většiny odpadu se totiž zbavíme, když jeho využitelnou část nazveme surovinou, poněvadž kdo by suroviny vyhazoval... Zvláště společnosti, které se recyklací zabývají = vydělávají na ní, tvrdí, že se dá znovu využít téměř vše, co se běžně vyhazuje do popelnice. Složitější přístup k recyklaci mají zástupci spaloven a skládek, kteří by suroviny radši pálili a ukládali. Obě strany mají své nezávislé odborníky, a tak je na každém spotřebiteli zvláště, kterým expertům bude naslouchat.

Odpad člověka odjakživa doprovází a až poslední dobou se vtrácí otázka, zda je možné žít tak, aniž by vznikal, resp. aby se s ním cele nakládalo jako se surovinou. První českou vlašťovkou na cestě zvané Zero Waste je moravská vesnička Stará huť. Archetypální předlohou jí je kalifornská univerzitní Berkley, jehož 120 000 obyvatel je svou radnicí od roku 1973 motivováno k důkladnému třídění na úkor vyhazování. Třídění vyjde domácnost levněji, takže se spaluje jen biomasa k výrobě tepla a sládkuje se 20% původního objemu (8, nikoli 40 tun denně).

Běžně se lidé stěhují za lepší práci a bydlením. Čas, kdy se budou stěhovat i za uspokojivým nakládáním s odpady, se blíží tím rychleji, čím rozdílnější způsoby se zavádějí.

OSN chrání barvy přírody

Pro srovnání smíšeného lesa, kterým protéká řeka a lemují jej pastvina posetá skalisky, a vyprahlé kamenné planiny máme několik druhů měřítek. Jedním z nich je počet živočišných a rostlinných druhů, jimž popsané areály poskytují útočiště. Již deset let si 29. prosince národy spojené ve své organizaci připomínají biologickou rozmanitost. Jde o apel k zajištění co největšího počtu forem života. Barvitost prostředí takový úkol pouze podporuje, takže popsaný les lépe pomáhá krmit, léčit a jinak pomáhat lidské rostoucí populaci.

Teď pár závatných čísel: existence 12,5 miliónů druhů životních forem je nejrealističtější odhad, ovšem některé odhady udávají až 100 – 120 miliónů. Vědecky je jich popsáno 1.750.000 a ročně se popíše dalších 15.000. V ČR nemáme deštný prales s maximem ani poušť s minimem druhů, tím pádem se náš příspěvek k ochraně biodiverzity může odehrávat nejspíše na jaře při péči o zahrádku. A nebo sledováním lesů, vod a strání.

11.12. od 14:00

Svatý blázní - divadelní festival, sbor ČCE Praha 4 - Nusle Žateckých 11;

tram. 18, stan. Palouček, metro C - stan. Vyšehrad.

Hraje: strašnická mládež, rokycanská mládež, Kolomaz, Kafe s Maryškou, ZUŠ Hradec Hradec Králové

Co bude

• Od 3. do 19.12. se v pražské Novoměstské radnici koná výstava výtvarných prací studentů vyšší odborné školy JABOK. Název výstavy je Slovo.

• 24.12. přesně o půlnoci budou Půlnoční bohoslužby u Martina ve Zdi v Praze - káže Filip Keller

• Obchůdek jednoho světa je pro vás otevřen také v nové pobočce na adrese Klimentská 18, Praha 1.
PO,ST,PÁ: 15 00 - 18 00
ÚT: 9 30- 12 00; 15 00 - 18 00
ČT: 9 30 - 12 00.

• Moskva - K misionářské činnosti v ruských oblastech, kde je málo kostelů, má sloužit plovoucí pravoslavný chrám svatého knížete Vladimíra. Vysvěcen byl ve Volgogradu a na svou první „svatou“ cestu by se měl vydat v květnu příštího roku. Ve svatyni na lodi se může modlit až sto věřících. Na kuriózní svatostánek bylo přestavěno vojenské výsadkové plavidlo Olekma. Kostel má vše potřebné jako klasické pozemní chrámy - kupoli, charakteristickou pro pravoslavné kostely, kitchovnu s náboženskou literaturou, místnost pro kněze. Hlavním úkolem plovoucího chrámu tak bude misionářská činnost, bohoslužby, křty a další obřady v málo obydlených oblastech kolem řeky Volhy. Bývalé výsadkové plavidlo nepotřebuje přístavací molo ani přístav - bylo totiž postaveno tak, aby mohlo přistát na libovolném místě u břehu.

Po návratu z Himaláje nám zbýval ještě měsíc pobytu v Indii. Vydali jsme se tedy na západ do oblasti Radžastánu, jednoho z 26 států indické federace, tvořeného převážně pouští a polopouští. Muži tu nosí turbany, ženy krásná pestrá sárí a chlapi mají náušnici a červeně nalakované nehty palců na ruce. Abychom se mohli podívat hlouběji do pouště Thar, pronajali jsme si místní dopravní prostředek – velblouda, každý svého, a pro jistotu ještě dva průvodce. Můj velbloud byl strašně umíněný a z mých povelů ke změně směru si zjevně vůbec nic nedělal. Proto, chtěl-li jsem, aby šel vpravo, nestačilo ho pouze zlehka za pravou otěž zatáhnout, musel jsem mu hlavu otěží otočit vždy minimálně o 90 stupňů, někdy však bylo nutné ji otočit až k mým nohám, to pak už mírně doprava šel... (ale to asi spíš, že se mu

zamotala hlava :)) „Žel“ tu před 14 dny prý po pěti letech výrazněji zapršelo, poušť tak nebyla jen samý písek a kámen, ale tu a tam se zelenala travička. Ve dne jsme se pod pařícím sluncem smažili na hřbetech velbloudů, zatímco v noci za úplňku jsme se pak ve spacáku rozloženém jen tak na písčité duně klepali zimou. Přes poledne jsme obědvali a odpočívali ve stínu stromů tamějších oáz.

Vlak nebo bus

Vlakem jsme pak cestovali na východ. Vlak není oproti autobusu jen pohodlnější, je také spolehlivější – měl sice i třeba 6 hodin zpoždění, ale přijel. Avšak na autobus čekáte a čekáte, a pak vám jen někdo přijde po čase říct, že už nepříjde, že ho dnes prostě zrušili. Mimočodem, indické dráhy jsou prý největším

zaměstnavatelem na světě (1,6 miliónu zaměstnanců) – no, produktivita práce tu skutečně moc velká není. V bance, při výměně peněz, trvalo 15 minut, než čtyři muži za přepážkou přepočítali mých pár dolarů a vydali mi ekvivalent v rupiích.

Jaká je očištná koupel v Ganze

Vlakem jsme přijeli do svatého města Varanásí. Právě tudy protéká veletok Ganga, toho času ještě po monzunech zjevně rozvodněný – hladina byla o 15 m výše oproti normálu. Lidé, kola, auta i rikšové se tu v ulicích brodili po kolena ve špinavé vodě, ale nikoho to nijak zvlášť nevzrušovalo. Dopravní pravidla tu vládla stejná, jako všude jinde v Indii – jezdí se vlevo, jenže jakmile přijde křižovatka bez semaforů (a těch je v Indii samozřejmě drtivá většina), veškerá daná pravidla se rázem transformují v pravidlo jediné – právo silnějšího. A tak někdy trvá i půl hodiny, než se totálně ucpaná křižovatka opět zprůjezdí. Místní páni policisté tu totiž jenom pořád pískají na píšťalku, avšak bez zřetelněj-

šího efektu. Z loďky jsme za ranního rozbřesku pozorovali místní hinduisty, kteří se smáčeli ve vodách Gangy. Řeka totiž dříve tekla v nebi, a proto její vody smývají z lidí hříchy, jak mi tvrdil jeden muž na břehu. Jejich víra v to je však skutečně hodně silná, mnoho lidí vodu z Gangy dokonce pije, přestože limit mezinárodní zdravot. organizace pro bezpečné !koupání! je 500 fekálních bakterií na 100 ml vody – v Ganze jich je 1,5 milionu na 100 ml vody!!! Ne všem obyvatelům dvoumilionového Varanásí se „podaří“ vytoužené – být po smrti spálen na břehu Gangy (dřevo i poplatky za zpopelnění na tzv. spalovacím ghátu jsou pro většinu lidí cenově nedostupné), a tak jsem z loďky v silném proudu Gangy neviděl jen plavat těla krav, ale i těla zabalená do prostěradel.

Hodinky za deset banánů

Jeden mladý muž, poté co viděl můj Nikon, obrátil se na mě a se smrtelnou vážností mi povídá, že ode mne ten fotoaparát za 50 rupií (35 Kč) koupí, když

viděl, že z jeho nabídky nejsem zcela odvázan, vytáhl z peněženky 100 rupií s gestem, jako že bych byl blázen, kdybych to za tu cenu nevzal – asi jsem zůstal v jeho očích bláznem... Zvykl jsem si a nepřekvapilo mě ani, když jsem hledal v peněženke drobné za deset banánů a prodavač říká, že jestli nemám peníze, tak že mu můžu dát ty hodinky, co mám na ruce!

Mnohé děti na vás již z dálky volají naučenou básničku, kterou opakují neustále dokola: „Helou-sir-pen-biskit-čoklit-van-rupis.“ O drobné rupie či něco k jídlu tu žebrají lidé mladí i staří, muži i ženy, často zmrzačení následkem prodělané dětské obrny. A je jich tu mnoho, příliš mnoho na to, aby jim všem mohl člověk jen pohlédnout do tváře...

Smutný konec článku. Bohužel i smutná skutečnost. O Indech, jejich zvycích či chování by se dalo psát ještě dlouho, tak snad ještě někdy příště.

Indie je krásná, plná kontrastů. Po příletu zpět do ČR jsem dlouho na Indii nemohl zapomenout – dva a půl měsíce jsem navštěvoval záchod s podstatně vyšší frekvencí, než bylo mým dobrým zvykem ...

Nápadník Psaní dopisu

Filip Keller

Psaní dopisů je potřeba stará jako písmo samo; a ani dnes se bez dopisů neobejdeme. Bible nám zachovala mnoho dopisů a mezi nimi i jeden velmi starý dopis - Davidův dopis Joábovi u Uriášovi. Větší část Nového zákona jsou dopisy (je jich 21). Psaní dopisů můžeme použít také jako metodu práce a výkladu biblického textu. Můžeme použít trojí způsob:

- Biblické dopisy nebo jejich části převedeme do dnešní situace, do našeho světa, jeho problémů a starostí, do reality všedního dne.
- Vyjádříme formou dopisu biblické texty, napsané jako zprávy nebo řeči a vyprávění.
- Napišeme dopis k nějakému biblickému tématu. Zde se z textu nevyčází, ale má se k němu teprve dojít.

Vedoucí může začít práci na dopisech krátkým exegetickým výkladem, je možno také odpovědět na otázky pisatelů.

V jednom kroužku dostali účastníci za úkol „přepsat“ do současnosti text z Fp 2,1-18. Nejdříve byly probrány tři pomocné otázky:

- Co nebylo ve sboru ve Filipis v pořádku?
- Znáte podobné těžkosti z vašeho sboru?
- Můžete sdělit vašemu sboru, co předkládá Pavel Filipským?

Otázky byly probrány v plénu a pak každý psal dopis svému sboru. (Jistě by bylo dobré některé z nich také odeslat.)

Dobrým „pracovním textem“ je dopis Filemonovi. Přítom je v dopise třeba vysvětlit Onezimův problém, který je v pozadí toho, proč Pavel píše. Dopis ovšem také někdo čte. Těto skutečnosti využili právě u dopisu Filemonovi při jednom setkání: několik lidí bylo právě ve Filemonově domě, když přišel dopis od apoštola Pavla. Hovor se točil kolem těchto tří otázek: Odpustit bezpráví? Uznat otroka jako rovnoprávného člověka? Dokázat křesťanské bratrství činem?

Můžeme také zvolit opačný postup. Určit téma dopisu a pak napsané srovnávat s Bibli a jejím řešením. Vedoucí popsal situaci takto: V jednom sboru se hádají. Neznáme příčiny, víme jen to, že tam panuje nepřátelství. Představme si, že patříme do tohoto sboru, ale jsme na čas mimo. Proto píšeme dopis.

Poznámky: Na psaní dopisů musíme nechat dostatečný čas. Není však nutné, aby všechny dopisy byly dopsány až do konce. Dopisy můžeme použít a využít k dalšímu rozhovoru nebo ke hře. Na napsané dopisy můžeme také opět písemně reagovat.

Převzato z J. B. Šourek: Bible trošku jinak.
Redakčně zkráceno

Film Z minima maximum

Miloš Hübner

Po shlédnutí britského filmu *Deathwatch* /*Mrtvá hlídka*/ jsem měl tu správnou směs strachu a hnusu, kvůli které občas vyhledávám nízkorozpočtové horory bez vyšších uměleckých ambicí. Napadlo mne, zda není trochu nadbytečné přidávat k válečným hrázám skutečným a působivějším ještě další tajemné zlo, s nímž se utkává britská vojenská hlídka v opuštěném zákopu první světové války. Potom jsem si ovšem přehrál z bonusů film o filmu, který mne zcela okouzli. Místo obvyklé reklamy tvůrci filmu podrobně zdokumentovali krok za krokem svůj pracovní postup. Film začínajícího režiséra Michaela J. Basseta se natáčel na přelomu roku 2001-2002 kolem Prahy a jen domluvy česky mluvících komparsistů s anglickou částí štábu byly zábavné. Zkuste vysvětlit přes jazykovou bariéru chlapkovi hrajícímu obživlou mrtvolu, že bude rozstřílen nikoli třemi, ale čtyřmi kulkami. Potom přijelo na zelenou louku rypadlo a vyhloubilo několik set metrů zákopu a centrální prohlubeň, v níž bylo nutno udržovat neustálým kropením jednu blátivou louži před vyschnutím. Umným použitím umělé mlhy a neustálého deště byla vytvořena iluze spletitého a prakticky neomezeného bludiště. Vysloveně mě potěšila malá plastová vanička s několika stočenými krysami, které štáb střídavě láskyplně krmil, vypouštěl před kameru a zase odchytil, aby se nezaběhl. Z této vaničky byly zamořeny krysami snad všechny zákopy první světové války.

Když jsem si ujasnil skutečné rozměry exteriéru, ocenil jsem nadšenecké výkony herců žijících ve vysloveně tábornických podmínkách, kteří během natáčení prakticky neoschli a vytrvale se znovu a znovu vrhali do bahna. Příjemné bylo sledovat: nezvyklých rolích herce, které jsem krátce předtím viděl jinde: sexychtivého mladíka Krise Marshalla z filmu *Láska nebeská*, Andy Serkise, který vyměnil roli Gluma z Pána prstenů za psychopaticky krutého chlapíka propadajícího šílenství a zejména Jamieho Bella, tančícího chlapce Billy Elliota, který zde učinil rozhodný krok od roztomilých dětských rolí k rolím dospělým. Jeho spontánní lidskost, se kterou nepropadl zvrácenostem války, mu jedinému umožnila přežít. Jeden z kolegů herců ho charakterizoval jako „příjemného nerozmazleného kluka“. A tak na mne také patnáctiletý Jamie skutečně zapůsobil. O rok později ztvárnil roli Smíkea ve filmové adaptaci Dickensova románu *Nicholas Nickleby* a na rok 2005 byla ohlášena jeho role ve filmu režiséra Petera Jacksona *King Kong*.

Při druhém sledování jsem se již docela bavil a upřímně ocenil, jak bylo možné s minimem prostředků a nadšením herců vytvořit působivý protiválečný film. Od té doby, vidím-li v kterémkoli filmu kobky, mučírny, kasematy a opuštěné podzemní prostory měst hemžící se krysami, vzpomenu si na malou plastovou vaničku a bojím se daleko méně.

Kniha Pí a jeho život

Marie Medková

Jmenujete se Gayerovy kasárna Jelínek nebo Trafalgar Square Horáková? Pak pochopíte. Pí je totiž zkratka netradičního jména Piscine Molitor, kterým se jako první honosily proslulé pařížské lázně. Bláznivé jméno je prvním počinem neuvěřitelnosti v jeho životě. Žije v otcově zoo, zajímá se o zvířata, hledá Boha v chrámě, kositele i mešitě, nad čímž ateistická rodina krotí hlavou. Než se nadějeme, je mu šestnáct a pluje s rodinou a zvířaty do Kanady. Jenže... loď se potopí. Začíná dobrodružství nebo šílenství? Čtení ve vás bude probouzet otázky, ale běh děje vám nedovolí zastavit se, abyste je promysleli. Nebojte se, autor neodpoví na všechny.

Příběh ve zvratech i na dějových rovinách přemýšlí o smyslu života skrze nesmyslnost, o skutečnosti skrze fikci, o nerozumovém skrze rozumové. A taky o tom, že na širém moři se může hodit i tygr bengálský, modlitba a znalost biologie.

Kniha získala MacLennanovu cenu za nejlepší román roku 2001 a britskou literární cenu Man Booker Prize v roce 2002. Doporučuji k četbě nejen teologům a biologům.

Yann Martel, *Pí a jeho život*, Argo 2004

Ted'kon atom a co potom?

Petr Pospíšil

V pátek večer jsme se sjeli do Dvora Králové. Po registraci a protijaderné kontrole začal seznamovací program, který vyvrcholil přehlídkou - z větší části z domova dovezených - protiatomových obleků. Přehlídka mě přesvědčila, že církev je před jaderným výbuchem v bezpečí. Pokud by totiž zklamal materiál, věřím, že by mládežníci dokázali záření ukecat, aby proudilo jinudy. Vybrat nejlepší kostým nebyl lehký úkol, ačkoli v porotě seděla i studentka umělecké školy.

Sobotní ranní póba proběhla doslova ve znamení výstražných cedulí. „Zákaz manipulace s otevřeným ohněm“ nebo třeba „Vstup pouze v ochranné přilbě“ posloužily jako ilustrace k podobenství o marnotratném synu a Boží lásce. O té jsme byli utvrzeni i přednáškou jader-

ného fyzika Jiřího Hůlky. Vyprávěl nám o přirozené radioaktivitě, jaderných reakcích, pravěkém jaderném reaktoru v Africe, alternativních zdrojích energie, proč Země ještě nevychladla a spouště dalších věcí. Myslím, že naboural všechny sebejisté, leč jednostranné „ekologizující“ pohledy na jadernou energii. Úžasná, uchvacující, nové obzory otvírající přednáška.

Odpoledne jsme se děsili, že nás po focení nelítostná Marie vyžene do mrazu a deště na bojovku. Naštěstí jsme zůstali v kostele a rozvíjeli své schopnosti empatie a spolupráce se Šestým smyslem a Ruskou ruletou. To druhé spočívalo ve ztvárnění novinových titulků. A tak jsme viděli „Cosi shnilého v Kosovu“ - restauraci v Buenos Aires za zpěvu Karla Gotta, dozvěděli se, že se To-

máš „nikdy nechoval jako člověk a moc se mu to líbí“ a poučili se například o problémech s prostatou. Dramatické improvizace přešly do řízeného nácviku na večerní koncert a my s hudebním hluchem jsme prohlíželi město a Diakonii, tančili jazzový tanec nebo tvořili přáníčka z nití a barevného papíru – zvláště se povedl 3D Jonáš ve velrybě.

Po večeři jsme otevřeli vrata davu, který se hrnul na koncert. Zahájila ho krátkou sestavou jazzová dílna. Pak se přibatosily děti ze souboru „Zvonky a ovečky“, jejichž píseň „Každý z nás má svůj telefon, do nebe může volat – crrr“ se stala v rozličných obměnách hitem zbytku setkání. No a pak, za zvuku fanfár, naklusal hvězdy koncertu – Tensing Želiv&Tensing Tis. Jak se dalo očekávat, sklidily ohromný úspěch. Když se dotleskalo a návštěvníci opustili kostel, odpočinuli jsme si ve filmovém klubu.

Nedělní bohoslužby udělaly případnou tečku za společně prožitým víkendem. Stejně se nám ale nechtělo odjíždět. Možná se zdá nemožné zažít komunitu v sedmdesáti lidech, ale myslím, že jsem nebyl jediný, kdo to takhle prožil.

Kdo mi to tu loupe perníček

Jana Titěrová

Vykrajované a zdobené perníčky

65 dkg hladké mouky, 25 dkg moučkového cukru, 2 kávové lžičky sody, po lžičce fenyklu, anýzu a hřebíčku (umleté na kávomlýnku), 5 dkg másla, 4 celá vejce, 10 dkg medu, 4 lžičky mléka, citrónová kůra

Vše sypké přesijeme sítem na mouku, rozehejeme med, máslo a mléko a vlažné vlejeme do důlku v mouce. Přidáme vejce a nastrouhanou citrónovou kůru. Zpracované těsto uložíme do ledničky odležet do druhého dne. Pak zapracujeme ještě trochu mouky a vyvalujeme mírně pomoučeným válečkem pláty asi 2 mm silné. Vykrajované tvary se pečou na plechu natřeném včelím voskem nebo na pečicím papíru do světla růžova. Teplota: 180 – 200 °C. Horké perníčky natřeme štětcem glazurou z 1 žloutku rozšlehaného ve lžici mléka.

Poleva na zdobení

Šleháme 1 bílek se lžičkou Solamylu a přecezenou šťávou z půlky citrónu. Přidáváme přesátý moučkový cukr do potřebné hustoty (asi 25 dkg). Polevu nanášíme kornoutkem ze svačinového papíru nebo jak umíme.

Pro radu pište klidně na: jana.titerova@maha.cz

Ve dnech 17. až 21. listopadu proběhl v Bělči Seminář pro pracovníky s mládeží.

Sepsáno dne 21.11.2004 v kupé č.1, vůz 363, rychlík 254

Věc: Otevřený dopis Synodní radě

Vážená Synodní rado!

My, zde níže podepsaní, si dovoluujeme touto formou otevřeně a ostře protestovat proti způsobu vedení a pokleslému obsahu tzv. Semináře pro pracovníky s mládeží.

Očekávali jsem typicky evangelicky suché faktografické přednášky a nekonkrétní debaty. Při tomto vzdělávání jsme chtěli zachovat profesionální odstup, jak od probírané látky, tak od ostatních účastníků semináře, abychom se nezanepřázdňovali budováním osobních vztahů, navazováním přátelství, neřku-li zábavou.

Jsmo zhnusení, ano pohoršení tím, že jsme byli vmanipulováni do mnoha infantilních her a interaktivních přihlášek. Dokonce jsme byli často tázáni na naše názory. Dokonce s námi přednášející jednali, jako bychom si byli rovni.

Skutečným zklamáním bylo vytvoření přátelské, ba skoro komunitní atmosféry, ačkoli jsme se tomu všemi silami bránili. Jsme překvapeni, kolik informací a konkrétních podnětů k práci s mládeží se nám, mladým a často nezkušeným, podařilo navzdory všemu načerpat.

Synodní rado, dejte si bedlivý pozor na tyto zde níže jmenované:

Radim Žárský, Pavel Jun, Martin Čech a Filip Keller. Jejich programy byly podezřele kvalitní.

Velmi bolestně se nás dotklo, že jsme byli vytrženi ze svých stereotypů a zbaveni mnohých předsudků, které nás přece chrání. Tito čtyři výše jmenovaní nám přímo vsugerovali chuť zkoušet nové věci, odvahu postavit se problémům a odbourali naše komplexy méněcennosti. Teď se nám dokonce zdá, že práce s mládeží má smysl.

Budme rádi, že některé senioráty z důvodu neúčasti svých zástupců zůstali to-

hoto uchráněni. Proto tento převrat našťěšťtí nenastane všude. Jediným pozitivem celé akce je, že to uteklo tak rychle.

S bratrskosesterským provoláním: „Proboha, udělejte s tím něco!“

*Anna Medková,
Marie Medková,
Alena Pohořelská,
Anna Kratochvílová
a Tomáš Groll*

Diakonie

Československé církve evangelické

Jsi ochoten pomáhat potřebným lidem? Chceš zkusit život v ekumenickém křesťanském společenství?

Středisko Diakonie Českobratrské církve evangelické BETLÉM naléhavě hledá pečovatele a pečovatelky do svého Domova pro dospělé lidi s těžkým tělesným postižením v Kloboukách u Brna.

Ř Hledáme věřící křesťany a křesťanky všech vyznání, bez rodinných závazků, ochotné alespoň jeden rok s láskou sloužit našim těžce tělesně handicapovaným obyvatelům a sdílet přitom život v ekumenickém společenství s dalšími lidmi z různých církví.

Ř V Domově Betlém v Kloboukách u Brna, který svou činnost zahájil již v prosinci 1990, poskytujeme trvalé ubytování a všestrannou sociální péči 9 lidem s těžkým tělesným postižením, především vozíčkářům. Tuto péči uskutečňujeme formou osobní asistence, tzn. že každý obyvatel našeho Domova má svého asistenta či asistentku, kteří se po týdnů střídají. V rámci života v komunitě mají handicapovaní obyvatelé i jejich asistenti rovná práva a společně rozhodují o nejdůležitějších otázkách života v Betlémě.

Ř Nejdůležitějším ideálem Betléma zůstává především snaha o láskyplné, otevřené vztahy a společně sdílený život, který své zakotvení nachází především v Bohu a ve slovech Pána Ježíše Krista zachycených v Bibli... A pak také zásada, že u nás se vše podřizuje individuálním potřebám našich handicapovaných obyvatel – a nikoliv naopak, jak to bývá ve velkých ústavech.

Ř Zájemkyně o službu na Betlémě prosíme - ozvěte se nám bez prodlení, abychom s Vámi mohli domluvit termín 14-ti denního zkušební pobytu, který je podmínkou přijetí do naší komunity. Bůh žehnej všem, které tato výzva nenechá lhostejné a ozvou se nám!

Naše adresa a spojení:

BETLÉM, Císařova 27, 691 72 Klobouky u Brna

vedoucí Domova Betlém Tomáš Vostřák

tel. 519 420 656 nebo mobil 605 463 527

E-mail: betlem@diakoniecce.cz

Slovníček Repartice

Filip Keller

Repartice znamená:

- a) návrat zpět do vlasti,
- b) znovu sestavení něčeho původně rozebraného na jednotlivé součástky,
- c) nahrazení škod způsobených např. válkou,
- d) poměrné rozdělení něčeho např. podílu na společném financování.

Církev je v jistém pohledu příspěvková organizace, tzn. že je financována - vedle případných darů - z příspěvků svých členů (stát přispívá na platy kazatelů a pracovníků ústředí, nikoli na provoz). Získávání příspěvků se děje hlavně prostřednictvím saláru (viz Slovníček v čísle 8) a nedělních sbírek. Krom celocírkevních sbírek, které bývají určeny na konkrétní účel, zůstávají vybrané peníze v daném místním sboru, který z nich mj. financuje svůj provoz. Ovšem stejně tak senioráty potřebují finance na svůj provoz (dostávajíte od seniorátu peníze na mládežnické akce?) a neméně i ústředí církve (tj. synod, synodní rada a kancelář - i odtud jdou peníze např. na slevy při akcích pro mládež). Jelikož člen církve je členem sboru a do sboru přispívá, je potřeba část peněz ze sborů přesunout na seniorát a část do ústředí. A to jsou repartice: určený finanční podíl, který má každý sbor odvést seniorátu (seniorátní repartice) a církvi (celocírkevní repartice). Výši těchto odvodů určuje pro každý rok znovu synod.

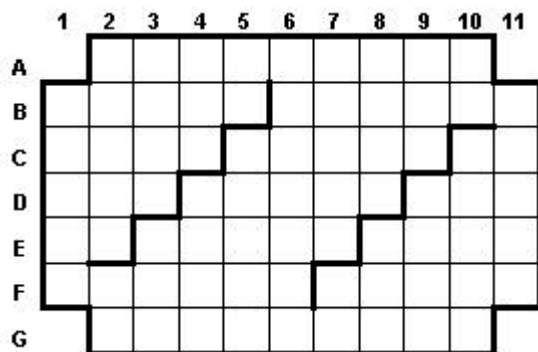
Správná odpověď je tedy d).

- a) je repatriace, c) reparace. Úkol pro vás: zjistěte si kolik váš sbor takto odvádí.

Křížovka

Tajenku poslejte do 18. prosince na adresu redakce. Ze správných odpovědí vylosujeme výherce, který dostane vánoční dárek.

Tajenka z křížovky z čísla 8 zněla: *Kdo kope jámu, spadne do ní.* Dárek dostal **Pavel Matějka z Prahy.**

Vodorovně: **A.** První díl tajenky. - **B.** Značka traktorů; součást hlavy antických sloupů.

- **C.** Hnutí vyznačující se nezvyklými účesy; zakrývali; SPZ podkrušnohorského krajského města. - **D.** Domácké mužské jméno; básník; zvolání. - **E.** Praví (v kraličtině); výzva ke společnému lovu; vyzvědač. - **F.** Utahán; volání na Alenu. - **G.** Čtvrtý díl tajenky.

Svisle: **1.** Druhý díl tajenky. - **2.** Nekonzervuje kouřem; osobní zájmeno. - **3.** Sicilská sopka; těsně přiléhá. - **4.** Časová jednotka; zkratka pro „podpurný“. - **5.** Plocha sto metrů čtverečních; řemeslník pracující se železem. - **6.** Mizerní. - **7.** Označení pro osmibitové číslo bez znaménka; značka astatu. - **8.** Chytila (archaicky); kšandy. - **9.** Lyže; značka aut. - **10.** Zkratka mezinárodního společenství, do něhož chce ČR vstoupit; rozestírá se (nad něčím). - **11.** Třetí díl tajenky.

Nápověda: abakus, UBYTE

Písnička Otče náš, jenž jsi na nebesích

Jan Skála

Our Father, who art in heaven, hallowed be thy name. Thy kingdom come, thy will be done on earth as it is in heaven. Give us this day our daily bread, and forgive us our debts, as we forgive our debtors. Lead us not into temptation, but deliver us from evil. For the kingdom is thine, the power is thine, and the glory is thine forever. Amen.

Otče náš jenž jsi na nebesích
prosíme buď s námi i v lesích
když hledíme jistoty
dej nám poznat žes to ty

Otče náš jenž jsi na nebesích
prosíme buď s námi i v lesích

Otče náš jediný Králi
než bychom si tady hráli
buď posvácené jméno tvé
přijej království tvé vládně
Otče náš jediný Králi...

Zmítaj námí tuhé boje
děj se Pane vůle tvoje
jak v nebi tak i na zemi
rozdělené hrázemi
zmítaj...

Dej nám dnes náš chléb vezdejš'
pokam nejvypočtenější
neboť jak se zpívá: Ceho třeba
Bůh nám dá
chléb i srdce radostná
dej nám...

A odpusť nám naše viny
zradu nuduzšší a jiný
jako i my odpouštíme
svým viníkům milost: sdílíme
i odpusť...

A neuvod nás v pokušení
najít v hříchů pokšení
ale vysvobod' nás od zlého
do nás vkořeněného
a neuvod'...

Chcáš tobě patří stále
naše prosba je i chvála
neboť tvé je království
i moc i sláva na věky
neboť tvé je království
i moc i sláva na věky
amen

V redakční radě během roku pracovali: Kristýna Červinková, Eva Drozdová, Petr Gallus, Filip Keller, Tereza Kellerová, Luboš Kratochvíl, Marie Medková, Jan Skála, Marie Stolařová (jazyková a technická redakce), Zdeněk Šorm (výtvarná redakce), Samuel Titěra.

Redakční radu vedl Zdeněk Šorm. Vydává Synodní rada ČCE.

Úvodník

Petr Gallus	Nebetyčná bilbost	5/2. str. obálky
Luboš Kratochvíl	Martani, střeďte se! Tak nám zabili kantora... Bože, proč jsi zlaté hochy opustil? Olympijské ideály? Není to ideální... Od vás nic nechceme, vám klidně vynadáme Ježíšek s malým jé	2/2. str. obálky 4/2. str. obálky 6/2. str. obálky 7/2. str. obálky 9/2. str. obálky 10/2. str. obálky
Jan Skála	Víra navzdory Mladí a radikální	3/2. str. obálky 8/2. str. obálky
Zdeněk Šorm	Dort	1/2. str. obálky

Biblický úvodník

David Balcar	O osobním svědčení Neutralita?	2/2 5/2
Štěpán Brodský	To by mne ani ve snu nenapadlo Svět z Boží perspektivy Jsme Boží sklizeň S Bohem u křtu	8/2 3/2 6/2 9/2
Jiří Mrázek	Nebeský deníček	7/2
Zdeněk Šorm	Abych se nepřihlásil na pilotní kurz Silné kafe Jen si tak zpívat	1/2 4/2 10/2

Předsudky?

Martin Balcar	Ty se na to koukáš?	3/3-6
Filip Keller	Být sám svůj Všechno má své místo a svůj čas	8/3-6 9/3-6
Rut Kolínská	Problémy nemáme, ale děti hodně	2/3-6
Rut Kučerová	Zadarmo jsme dostali	7/3-6
Lýdie Mamulová	Vědět o svých citech	6/3-6
David Sedláček	Liturgii nemáme a nepotřebujeme	1/3-6
Samuel Titěra	Ty jsi také krásný?	4/3-6
Barbora Veselá	Do kostela to stačí	10/3-6
Daniel Ženatý	K psychologům nechod', pomoc hledej u Boha	5/3-6

Anketa

anonym	Přitahuje, nebo odrazuje Vás u církve liturgie?	1/4-5
	Podle čeho se pozná křesťanská rodina?	2/4-5
	Jak často se koukáte na televizi a na co?	3/4-5
	Vyjmenujte pět svých kladných vlastností!	4/4-5
	K psychologům nechod', pomoc hledej u Boha!	5/4-5
	Jak na vás působí, když někdo veřejně projeví svůj cit?	6/4-5
	Bojíte se říct o peníze?	7/4-5
	Je vám hloupé říkat ne?	8/4-5
	Považujete některá povolání pro věřícího člověka za vhodnější?	9/4-5
	Je pro vás důležité příjemné a vkusné zařízení?	10/4-5

Co o tom čteme v bibli

Michal Kitta	Liturgie	1/3
	Televize	3/3
	K psychologům nechod'	5/3
	O penězích nemluvm	7/3
	Pracuji, pomáhám..	9/3

Předsudky?

Pavel Pokorný	Problémy nemáme, ale děti hodně Sedávej, panenka, v koutě... Mé city patří jenom mně Samozřejmě ano. Uf! Do kostela to stačí	2/3 4/3 6/3 8/3 10/3
---------------	--	----------------------------------

Literární ilustrace

anonym	TV Blues	3/7
Míla Lapáček	Ohlášky Ulcerosní evangelicita Úděsné, banální	2/7 6/7 9/6
Pavel Prejda	O té naší liturgii Apokryfní Ester Zpráva účetní	1/7 4/6-7 7/7
Šimon Špaček	Jsi přece krásný... - literární Umělec v jinošských letech Srpnové hrušky	10/7 5/7 8/7

Okeňko

Jan Skála	Stát	1/6	Lidský faktor	6/6
	Globalizace	2/6	Kolektivní vina	7/7
	Války	3/6	Identita	8/6
	Demokracie	4/6	Veřejný zájem	9/6
	Evropa	5/6	Politika	10/6

Ekokaňon

Vojtěch Veselý	Kečup nebo krev	7/12
Ekolntro	Dřevěné svědomí	8/12
Mutantí vs. Modifikanti	Povinnosti domácích miláčků	9/12
Má drahá ekologie..	Bezodkladně bez odpadu	10/14
Koho topí mény civilizací	www.meatrix.org	3/12
Strávníci všech zemí, spojte se!		

Povolání

Eva Drozdová	Usmát se můžeš vždycky	1/8-9
/Tkadlečková	Pečovatel – sloužit, nejen pracovat Důležitý je kontakt s lidmi Žijeme bez sobot a nedělí Skládat historii z papírů Na zvony nezvoním Čtení mám v popisu práce Proti srsti.. Je třeba odhodlání a nadšení Zdaleka nejde jen o prach na exponátech	2/8-9 3/8-9 4/8-9 5/8-9 6/8-9 7/8-9 8/8-9 9/7-8 10/8-9

Dělníci víry

Kristýna Červinková	Prostředí, kam lze přijít	1/10-11
Jonáš Hájek	Křídla 2004	7/10-11
Filip Keller	Na většině lidí to není vidět	3/10-11
Tereza Kellerová	Občanské sdružení Neratov	10/10-11
Marie Medková	Žijeme spolu s nimi Podej mi ruku, povedu tě Možnost poznat les zevnitř Parésia a Husovický dvorek Něco jiného než v kostele Posíláme dopisy	4/10-11 5/10-11 9/10-11 6/10-11 2/10-11 8/10-11

Hudba

Jonáš Hájek	Mišpacha III	6/18
Miriam Junová	Po stopách Yettiho	9/16
Jakub Skála	Traband: Hyjé!	10/12
Petr Wagner	Karel Vepřek podruhé Podzimní hudební směs	6/21 8/15

Reakce

Jan Dus	Reakce: Tak nám zabili kantora	5/17
Tomáš Pavelka	Ad Martani, střeďte se!	4/20
Jan Skála	ad: Martani, střeďte se!	4/20
Mikuláš Vymětal	ad: Liturgie M. Kitta: Co k tomu Bible?	4/21

Film	Miroslava Fůrová	Okno naproti	1/19
		Kukuška	2/17
		Nuda v Brně	3/17
		Pán prstenů: Návrat krále	4/17
		Good bay, Lenin	6/19
	Marie Gürlichová	Velká ryba	7/17
	Miloš Hübner	Apoštolové nemohou být bez Ježíše	8/21
		Z minima maximum	10/19
	Pavel Klinecký	Jeho jizvami jsme uzdraveni?	5/19
	Marie Medková	Horem pádem	9/22
Petr Sláma	Když se život nemazlí	5/9	
Jana Turecká	Věčný svit neposkvněné mysli	10/7	

Literatura	Tereza Kellerová	Obžalovací spis	1/18
		Podivný případ se psem	6/17
	Jan Keřkovský	Premiér a anděl	2/19
	Marie Medková	Člověk bez osudu	3/13
		Opětné spojení	7/18
		Pí a jeho život	10/19
	Marie Stolařová	Na Točné	2/9
		Martin A. Hansen - Lhář	4/13
		Nenucený výsek	7/19
	Zdeněk Šorm	Jak dělá...?	6/23
Samuel Titěra	Strado & Varius	1/9	
	Sudamerická romance	5/17	

Cestopisy	Mikuláš Ferjenčík	Na intru v Anglii	7/15-16
	Martina Janská	... aneb „mzungu“ v Keni	4/15-16
		Keňa II	5/15-16
	Jiří Kučera	Nemoc jménem Island I.	2/15-16
		Nemoc jménem Island II	3/15-16
	Marie Medková	Uppsala-tajemné severské město	8/16-17
	Jana Škubalová	Vzhůru do Evropy	6/15-16
	Martin Turek	Indie - I. část	9/14-15
		O Indech, jejich zvycích a chování - II. část	10/16-18
	Jan Zahradníček	Polární Ural	1/15-16

Nápadník	Pavel Jun	Mluvit o Bohu	2/18
	Filip Keller	Podobenství zase jinak	1/17
		Otázkami k podstatě	3/19
		Västeras	6/17
		Novinová zpráva	7/17
		Mluvíme obrazem	8/18
	Aleš Mostecký	Příběh více smysly	4/19
	Zdeněk Šorm	Bible v obrazech	9/23
	J. B. Šourek	Psaní dopisů	10/18
	Mikuláš Vymětal	Dopisovaná Bible	5/20

Písničky	lidová	Hejdumdá	2/3. str. obálky
	americká rocková	I wont to thank you	3/3. str. obálky
	anonym	Bud' pochválen, Pane náš	5/3. str. obálky
		Za chléb, který jsi nám dal	5/3. str. obálky
	tradicional	An Irish blessing	8/3.str. obálky
	Daniel Henych	Když Pán Bůh dopustí	7/3.str. obálky
	Jan Mamula	Čeká má duše	1/3. str. obálky
	Jan Skála	S Pánem Bohem	4/3. str. obálky
		Otče náš	10/3. str. obálky
		Mládež a starci	9/3. str. obálky
spirituál	Come on and sing	6/3. str. obálky	

Vztahy	Bohumila Baštecká	Překážky pro seznámení	1/14
		Strach? Ne, to ne. Ale respekt, to ano.	7/14
	Jarmila Čierná	Břemena jedni druhých nesme...	3/14
		Svatba	10/13
	Dana Rabiňáková	Nárok na volný čas	4/14
		Naši to považují za zbytečnost	6/14
		Naši vždycky upřednostňovali bráchu	2/14
	Marie Rybářová	Nevěřím, že to může mezi ženou a mužem fungovat	9/9
	Ivan Ryšavý	Když se jim nevyrovnám	5/14
		Založení rodiny?	8/14-15

Ručně-STRUČNĚ	Eva Drozdová	Bylinková mýdla	2/17
		Neviditelný inkoust	3/17
		Ošatka	4/17
	Magalena Stolařová	Drátěné ozdoby	1/17
	Zdeněk Šorm	Orchestr Miriam	5/18
		Aj kamení volati bude	6/18
		Děti, bible, les	7/18
		Spony	8/18
		Vánoce, vánoce přicházejí..	9/22-23
	Jana Titěrová	Kdo mi to tu loupe perníček	10/21

Slovníček	Kristýna Červinková	Konvent	1/18
		Synod	2/20
		Jeronymova jednota	3/20
		Personální fond	4/24
	Filip Keller	Vikariát	7/24
		Repartice	10/24
	Marie Medková	Presbyter	5/20
		Presbyterně-synodní zřízení	6/24
		Salár	8/24
		Katecheze	9/23

Zprávy	Marta Bětáková	Filip with and without glasses	8/20
	Marie Čašková	Hudební dílna	9/20-21
	Eva Drozdová	Mladež se radila a volila	3/18-19
	Tomáš Groll	Svatí blázni	1/20
		Seminář pro pracovníky s mládeží v Tyři	6/22
		Ouha touha - sjezd nejen evang. mládeže	9/17,18,19
	Jonáš Hájek	Když husité zapějí	3/11
		4. bál poličského seniorátu	4/18
	Markéta Halamová	Mladší mládež nejen východního bloku	7/22
	Jan Hrudka	Školka: Boskovice 2003	2/19

Zprávy		Scuk: Semonice 2003	2/20
		Divadelní pilník	7/21
	Filip Keller	Bylo/bude	1-10/12-13
	kolektiv	Seminář pro pracovníky s mládeží v Bělči	10/22
	Tomáš Lavický	Otevřeno popatnácté	8/22-23
	Marie Medková	Bohemia cantat 2004	8/9
	Ema Medková	Anketa ze sjezdu	9/17
	Petr Pospíšil	Ruce vzhůru - Hānde hoch!	6/20-21
		Tedkon atom a co potom	10/20
	David Sedláček	Ohlédnutí za předkonfirmačním kurzem v Křížlicích	7/20

Zprávy	Jan Skála	Sjezdový zápisník Jana Skály	9/20-21
	Martin Šanda	Ejhle člověk - ejhle obraz	3/9
	Zdeněk Šorm	A potom?	7/24
	Ruth Šormová	ČČE pomohla Rolníčce	4/19
	Dalimil Toman	Desetiletá cesta soutěže „Máme rádi přírodu“	8/24
	Jitka Vlachová	„JLJ“	7/23